

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-15-25
UD123

Pan Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Zdrowia.

Projekt zostanie notyfikowany Komisji Europejskiej przez Ministra Zdrowia, który
poinformuje Pana Marszałka o numerze i dacie notyfikacji.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się rozdział 3b;
- 2) po rozdziale 3b dodaje się rozdział 3c w brzmieniu:

„Rozdział 3c

Sprzedaż i oznaczenie napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny

Art. 12o. Za napój z dodatkiem kofeiny lub tauryny w rozumieniu niniejszego rozdziału uważa się wyrób w postaci napoju będący środkiem spożywczym, ujęty w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług w klasie 10.89 oraz w dziale 11, w którego składzie znajduje się kofeina w proporcji przewyższającej 150 mg/l lub tauryna, z wyłączeniem substancji występujących w nim naturalnie.

Art. 12p. 1. Zabrania się sprzedaży napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny:

- 1) osobom poniżej 18. roku życia;
- 2) na terenie jednostek systemu oświaty, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562, 1635 i 1933);
- 3) w automatach.

2. W przypadku wątpliwości co do pełnoletności kupującego sprzedawca może żądać okazania dokumentu potwierdzającego wiek kupującego.

Art. 12r. Producent lub importer napoju z dodatkiem kofeiny lub tauryny jest obowiązany do oznaczenia opakowania jednostkowego wyrobu widoczną, czytelną oraz

¹⁾ Niniejsza ustawa została notyfikowana Komisji Europejskiej w dniu ... pod numerem ..., zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża dyrektywę (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (ujednolicenie) (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

umieszczoną w sposób nieusuwalny i trwały informacją o treści „Napój energetyzujący” lub „Napój energetyczny”.”;

- 3) uchyla się rozdział 4a;
- 4) po rozdziale 4a dodaje się rozdział 4b w brzmieniu:

„Rozdział 4b

Przepisy karne

Art. 18d. 1. Kto, wbrew postanowieniom art. 12p ust. 1, sprzedaje napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny, podlega karze grzywny do 2000 zł.

2. Tej samej karze podlega kierownik zakładu handlowego lub gastronomicznego, który nie dopełnia obowiązku nadzoru i przez to dopuszcza do popełnienia w tym zakładzie wykroczenia określonego w ust. 1.

3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1 albo 2 sąd może orzec przepadek napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy.

Art. 18e. 1. Kto produkuje lub importuje napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny w opakowaniach jednostkowych niespełniających wymogów, o których mowa w art. 12r, podlega grzywnie do 200 000 zł albo karze ograniczenia wolności, albo obu tym karom łącznie.

2. Jeżeli czyn określony w ust. 1 został popełniony w zakresie działalności przedsiębiorcy, za sprawcę czynu zabronionego uznaje się osobę odpowiedzialną za produkcję lub import napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny.

Art. 18f. 1. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 18d, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2024 r. poz. 977 i 1544).

2. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 18e, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46).”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym wprowadza zmiany w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670). Projekt ma charakter techniczny, tj. uchyla przepisy zawarte w rozdziale 3b dotyczącym sprzedaży i oznaczenia napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny oraz w rozdziale 4a dotyczącym przepisów karnych ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym i wprowadza je w identycznym brzmieniu odpowiednio w projektowanym rozdziale 3c i rozdziale 4b.

Celem ww. zabiegu legislacyjnego zawartego w projektowanej ustawie jest wyłącznie przeprowadzenie notyfikacji powyższych przepisów, które pierwotnie zostały wprowadzone ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1718), zwaną dalej „ustawą”. Ustawa została uchwalona w wyniku prac nad projektem poselskim złożonym przez, reprezentującego pozostałych wnioskodawców, Pana Posła Kamila Bortniczuka. Ze strony rządowej w pracach nad tym projektem brało udział Ministerstwo Zdrowia (z uwagi na zakres merytoryczny ustawy). Ustawa wprowadziła m.in. zakaz sprzedaży napojów energetycznych dla dzieci i młodzieży, jak również obowiązek etykietowania tych produktów. Z uwagi na wpływ na handel międzynarodowy – wymagało to notyfikacji na poziomie Światowej Organizacji Handlu (WTO), na co Ministerstwo Zdrowia zwracało uwagę Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej w trakcie prac nad projektem. Mimo to taka notyfikacja nie została opracowana i przekazana.

W toku prac parlamentarnych nad ustawą zastrzeżenia co do jej projektowanych przepisów zgłosiły formalnie administracje Wielkiej Brytanii oraz USA (przez Punkty Kontaktowe ds. barier technicznych w handlu (TBT) WTO do polskiego Punktu Kontaktowego TBT WTO przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym) oraz nieformalnie administracja Szwajcarii w kontaktach ze Stałą Misją Rzeczypospolitej Polskiej przy WTO. Z uwagi na fakt, że zastrzeżenia te dotyczyły kwestii technicznych w handlu i wprowadzenia m.in. zakazu sprzedaży oraz wymogów etykietowania, co może mieć wpływ na handel międzynarodowy, ww. kraje zwróciły się do administracji Rzeczypospolitej Polskiej o dokonanie odpowiedniej notyfikacji na poziomie Światowej Organizacji Handlu (WTO), w ramach Komitetu ds. barier technicznych w handlu (TBT), w celu możliwości zgłoszenia uwag. Według procedur przyjętych w ramach TBT WTO, kwestie m.in. wymogów etykietowania produktów wlicza się do wymogów technicznych w handlu.

Dla uzasadnienia wprowadzenia ograniczeń dotyczących sprzedaży i oznaczania napojów energetycznych należy przyjąć poniższe.

Negatywne skutki zdrowotne spożywania napojów energetycznych przez coraz młodsze dzieci już kilka lat temu wywołały w obszarze zdrowia publicznego dyskusję nad ustaleniem granicy wiekowej, do której picie takich napojów nie powinno być akceptowane. Światowa Organizacja Zdrowia uznaje napoje energetyczne za produkty o znacznym ryzyku zdrowotnym, a Amerykańska Akademia Pediatrii zdecydowanie opowiada się przeciwko spożywaniu takich napojów przez dzieci i młodzież.

W świetle przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L 304 z 22.11.2011, str. 18, z późn. zm.), zwanego dalej: „rozporządzeniem nr 1169/2011”, oznakowanie napojów energetyzujących wskazuje, że produkty te nie są zalecane dla dzieci. Zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1169/2011 przedsiębiorcy wprowadzający napoje o wysokiej zawartości kofeiny są zobowiązani do umieszczenia na etykiecie ostrzeżenia „Wysoka zawartość kofeiny; nie zaleca się stosowania u dzieci, kobiet w ciąży i kobiet karmiących piersią”.

Podmioty wprowadzające produkty spożywcze na rynek mają obowiązek zapewnić konsumentom możliwość dokonania świadomego wyboru, przez umieszczenie na etykiecie obowiązkowych i rzetelnych informacji. Mając na uwadze dane dotyczące wpływu napojów energetycznych na zdrowie dzieci i młodzieży, napoje energetyczne powinny być czytelnie oznakowane w sposób niebudzący wątpliwości, a także zrozumiały dla konsumentów w różnym wieku, w tym dzieci. Dlatego też zaproponowano, aby napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny były oznakowane widoczną, czytelną oraz umieszczoną w sposób nieusuwalny i trwałą informacją o treści „Napój energetyzujący” lub „Napój energetyczny”. W przypadku braku jasnego oznakowania produktów energetycznych istnieje ryzyko, że konsument nie będzie świadomy, że kupuje napój energetyczny, co więcej może taki napój nieświadomie podać dziecku. Ponadto z uwagi na kolorowe i atrakcyjne wizualnie opakowania niektórych napojów energetycznych mogą one przyciągać uwagę dzieci, co tym bardziej wzmacnia potrzebę czytelnego ich oznakowania.

Mimo że wskazane przepisy ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym weszły w życie z dniem 1 stycznia 2024 r., jest konieczne dokonanie notyfikacji tych przepisów w ramach TBT WTO oraz Komisji Europejskiej. Służyć to będzie przejrzystości w przyjmowaniu przez Rzeczpospolitą Polską przepisów na forum WTO, jak również będzie świadczyć o woli współpracy administracji Rzeczypospolitej Polskiej z Komisją Europejską i poszczególnymi krajami WTO w celu wyjaśnienia istniejących wątpliwości dotyczących wprowadzonych przepisów. Wskazać należy, że w przypadku niepodjęcia ww. działań, istnieje zagrożenie, że kraje te mogą wszcząć spór handlowy wobec Rzeczypospolitej Polskiej w ramach prac Komitetu TBT WTO.

Ponadto brak notyfikacji przepisów aktualnie uniemożliwia prowadzenie na ich podstawie postępowań, a wszczęte postępowania sąd umarza, powołując się na odpowiednie orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Uchylane w przedmiotowym projekcie ustawy przepisy karne nie mogą być podstawą prowadzenia postępowań karnych i postępowań w sprawach o wykroczenia, gdyż nie zostały notyfikowane Komisji Europejskiej. Przeprowadzenie notyfikacji skutecznie umożliwi prowadzenie odpowiednich postępowań karnych i postępowań w sprawach o wykroczenia w związku z nieprzestrzeganiem przepisów ustawy.

Z uwagi na wiążące terminy związane m.in. z potrzebą wszczęcia procedury notyfikacji oraz jej przeprowadzenia i zakończenia, co wiąże się z koniecznością wstrzymania prac legislacyjnych, przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Projekt ustawy będzie miał wpływ na działalność mikro-, małych, średnich i dużych przedsiębiorców, gdyż nakłada na nie obowiązek w zakresie znakowania napojów energetycznych oraz zakaz sprzedaży tych napojów osobom poniżej 18 r.ż.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt aktu nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Zawarte w projekcie regulacje stanowią przepisy techniczne w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), dlatego projekt ustawy podlega procedurze notyfikacji w zakresie art. 1.

Projekt ustawy nie wywiera wpływu na obszar danych osobowych. W związku z tym, nie przeprowadzono oceny skutków dla ochrony danych osobowych, o której mowa w art. 35 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.).

Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektu ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym	Data sporządzenia 20 lutego 2025 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Zdrowia	Źródło: inicjatywa własna
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Wojciech Konieczny, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia	Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD123
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Dagmara Korbasińska-Chwedczuk, Dyrektor Departamentu Zdrowia Publicznego, dep-zp@mz.gov.pl	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Konieczne jest przeprowadzenie notyfikacji przepisów zawartych w rozdziale 3b dotyczącym sprzedaży i oznaczenia napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny oraz w rozdziale 4a dotyczącym przepisów karnych w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670). Ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1718), która wprowadziła powyższe przepisy, wymagała notyfikacji na poziomie Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz Komisji Europejskiej, na co Ministerstwo Zdrowia zwracało uwagę Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej w trakcie prac nad projektem. Mimo to takiej notyfikacji nie dokonano. Projekt nie był notyfikowany Komisji Europejskiej ani nie był notyfikowany na poziomie WTO. W toku prac nad ustawą zastrzeżenia co do projektowanych przepisów zgłosiły formalnie administracje Wielkiej Brytanii (UK) oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki (USA) (przez Punkty Kontaktowe Światowej Organizacji Handlu ds. Barrier Technicznych w Handlu (TBT WTO) do polskiego Punktu Kontaktowego TBT WTO przy PKN) oraz nieformalnie administracja Szwajcarii w kontaktach ze Stałą Misją Rzeczypospolitej Polskiej przy WTO. Z uwagi na fakt, że zastrzeżenia te dotyczą kwestii technicznych w handlu i wprowadzenia m.in. zakazu sprzedaży oraz wymogów etykietowania, co może mieć wpływ na handel międzynarodowy, ww. kraje zwróciły się do administracji Rzeczypospolitej Polskiej o dokonanie odpowiedniej notyfikacji na poziomie WTO, w ramach Komitetu ds. barrier technicznych w handlu (TBT), w celu możliwości zgłoszenia uwag. Według procedur przyjętych w ramach TBT WTO kwestie m.in. wymogów etykietowania produktów wlicza się do wymogów technicznych w handlu. Ponadto USA wniosły o zniesienie zakazu sprzedaży napojów energetycznych osobom poniżej 18 r.ż. oraz ogólnego zakazu sprzedaży napojów energetycznych w automatach dla osób w każdym wieku. W kwestii etykietowania USA przedstawiły stanowisko, zgodnie z którym firmy członkowskie Międzynarodowej Rady Stowarzyszeń Napojów są zobowiązane postępować odpowiedzialnie i nie promować ani nie sugerować nadmiernej lub nieodpowiedzialnej konsumpcji napojów energetycznych. UK natomiast w dniu 24 maja 2024 r. zgłosiła zastrzeżenia co do samego faktu braku przeprowadzenia notyfikacji i zaznaczyła, że głównym problemem jest to, że podczas wdrażania przepisów nie zapewniono przedsiębiorstwom wystarczającej ilości czasu na dostosowanie się do nowych wymagań. UK zwróciła się do Rzeczypospolitej Polskiej z prośbą o wstrzymanie wdrażania tych środków, aby ułatwić notyfikację zgodnie z wymaganą procedurą i dać czas na rozpatrzenie uwag i wszelkich późniejszych poprawek. Wskazać należy, że w przypadku nieprzeprowadzenia ww. notyfikacji istnieje zagrożenie, że kraje te mogą wszcząć spór handlowy wobec Rzeczypospolitej Polskiej w ramach prac Komitetu TBT WTO. Ponadto brak notyfikacji przepisów aktualnie uniemożliwia prowadzenie na ich podstawie postępowań, a wszczęte postępowania sąd umarza, powołując się na odpowiednie orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Uchylane w przedmiotowym projekcie ustawy przepisy karne nie mogą być podstawą prowadzenia postępowań karnych i postępowań w sprawach o wykroczenia, gdyż nie zostały notyfikowane Komisji Europejskiej. Przeprowadzenie notyfikacji skutecznie umożliwi prowadzenie odpowiednich postępowań karnych i postępowań w sprawach o wykroczenia w związku z nieprzestrzeganiem przepisów ustawy. Wstępnie w wyniku notyfikacji nie jest oczekiwana zmiana brzmienia przepisów, jednak ostatecznie będzie to zależne od charakteru zgłoszonych uwag i ewentualnego przedstawienia nowych danych naukowych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym ma charakter techniczny. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym uchyla przepisy zawarte w rozdziale 3b dotyczącym sprzedaży i oznaczenia napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny oraz w rozdziale 4a dotyczącym przepisów karnych i wprowadza je w identycznym brzmieniu w projektowanym rozdziale 3c i rozdziale 4b. Pozwoli to na przeprowadzenie notyfikacji w ramach TBT WTO oraz Komisji Europejskiej. Będzie to służyć przejrzystości w przyjmowaniu przez Rzeczpospolitą Polską przepisów na forum WTO, jak również będzie świadczyć o woli współpracy administracji Rzeczypospolitej Polskiej z Komisją Europejską i poszczególnymi krajami WTO w celu wyjaśnienia istniejących wątpliwości dotyczących wprowadzonych przepisów. Ponadto przeprowadzenie notyfikacji skutecznie umożliwi prowadzenie odpowiednich postępowań karnych i postępowań w sprawach o wykroczenia w związku z nieprzestrzeganiem przepisów ustawy (aktualnie postępowania są umarzane w związku z brakiem notyfikacji przepisów).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rozwiązania obowiązujące w innych krajach pozostają bez związku z przedmiotem projektu ustawy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
producenci napojów energetycznych, importerzy napojów energetycznych, podmioty dokonujące dostawy wewnątrzwspólnotowej napojów energetycznych	brak precyzyjnych danych	-	obowiązek w zakresie określonego znakowania napojów energetycznych i zakaz sprzedaży napojów energetycznych osobom poniżej 18. roku życia oraz w automatach
przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów energetycznych	brak precyzyjnych danych	-	zakaz sprzedaży napojów energetycznych osobom poniżej 18. roku życia
osoby poniżej 18. roku życia	ok. 7 000 600	spis powszechny, przeprowadzony w 2021 r. (GUS, 2022)	brak możliwości zakupu napoju energetycznego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy nie był przedmiotem prekonsultacji.

Projekt ustawy został przekazany do opiniowania i konsultacji publicznych z 21-dniowym terminem zgłaszania uwag następującym podmiotom:

- 1) Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 2) Polskie Towarzystwo Onkologiczne;
- 3) Polskie Towarzystwo Kardiologiczne;
- 4) Polskie Towarzystwo Diabetologiczne;
- 5) Polskie Towarzystwo Chorób Płuc;
- 6) Polskie Towarzystwo Zdrowia Publicznego;
- 7) Lotnicze Pogotowie Ratunkowe;
- 8) Naczelna Rada Lekarska;
- 9) Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych;
- 10) Naczelna Rada Aptekarska;
- 11) Krajowa Rada Diagnostów Laboratoryjnych;
- 12) Krajowa Rada Fizjoterapeutów;
- 13) Unia Metropolii Polskich;
- 14) Związek Miast Polskich;
- 15) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 16) Związek Województw RP;
- 17) Związek Powiatów Polskich;
- 18) Federacja Związków Gmin i Powiatów RP;
- 19) Federacja Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej;
- 20) Sekretariat Ochrony Zdrowia KK NSZZ "Solidarność";
- 21) Krajowy Sekretariat Ochrony Zdrowia NSZZ „Solidarność 80”;
- 22) Forum Związków Zawodowych;
- 23) Pracodawcy Medycyny Prywatnej;
- 24) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 25) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szpitali Prywatnych;
- 26) Ogólnopolski Związek Pracodawców Szpitali Powiatowych;
- 27) Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy;
- 28) Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych;
- 29) Ogólnopolski Związek Zawodowy Położnych;
- 30) Ogólnopolska Konfederacja Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia;
- 31) Porozumienie Pracodawców Ochrony Zdrowia;
- 32) Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce;
- 33) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 34) „Porozumienie Zielonogórskie” Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia;
- 35) Federacja Związków Pracowników Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej;
- 36) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 37) Konfederacja Lewiatan;
- 38) Stowarzyszenie Menedżerów Opieki Zdrowotnej;
- 39) Federacja Pacjentów Polskich;
- 40) Narodowy Instytut Kardiologii Stefana kardynała Wyszyńskiego – Państwowy Instytut Badawczy;

- 41) Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy;
- 42) Agencja Badań Medycznych;
- 43) Instytut Matki i Dziecka;
- 44) Instytut Badań Edukacyjnych;
- 45) Instytut Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie;
- 46) Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy;
- 47) Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej;
- 48) Konsultant Krajowy w dziedzinie zdrowia publicznego;
- 49) Konsultant Krajowy w dziedzinie pediatrii;
- 50) Konsultant Krajowy w dziedzinie pediatrii metabolicznej;
- 51) Konsultant Krajowy w dziedzinie epidemiologii;
- 52) Konsultant Krajowy w dziedzinie psychiatrii;
- 53) Polska Federacja Producentów Żywności;
- 54) Polska Akademia Nauk;
- 55) Polskie Towarzystwo Prawa Medycznego;
- 56) Polskie Stowarzyszenie Dietetyków;
- 57) Polskie Towarzystwo Nauk Żywnościowych;
- 58) Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych;
- 59) Polskie Towarzystwo Medycyny Stylu Życia;
- 60) Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu;
- 61) Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego;
- 62) Federacja Konsumentów;
- 63) Gdański Uniwersytet Medyczny;
- 64) Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”;
- 65) Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi;
- 66) Krajowa Izba Gospodarcza Przemysłu Spożywczego i Opakowań;
- 67) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 68) Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
- 69) Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji;
- 70) Polskie Towarzystwo Leczenia Otyłości;
- 71) Polskie Towarzystwo Badań nad Otyłością;
- 72) Polskie Towarzystwo Dietetyki;
- 73) Polskie Towarzystwo Pediatryczne;
- 74) Fundacja Polska Liga Walki z Rakiem;
- 75) Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie;
- 76) Stowarzyszenie Krajowej Unii Producentów Soków;
- 77) Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich;
- 78) Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie;
- 79) Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach;
- 80) Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu;
- 81) Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu;
- 82) Uniwersytet Medyczny w Białymstoku;
- 83) Uniwersytet Medyczny w Lublinie;
- 84) Uniwersytet Medyczny w Łodzi;
- 85) Warszawski Uniwersytet Medyczny;
- 86) Związek Pracodawców Ratownictwa Medycznego SP ZOZ;
- 87) Związek Pracodawców Ratownictwa Medycznego Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej;
- 88) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 89) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 90) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 91) Rada Działalności Pożytku Publicznego;
- 92) Rada Dialogu Społecznego.

Skrócenie terminu konsultacji publicznych w zakresie związków zawodowych było związane z tym, że celem zabiegu legislacyjnego zawartego w projektowanej ustawie jest wyłącznie przeprowadzenie notyfikacji przepisów, które pierwotnie zostały wprowadzone ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw.

Projekt ustawy z chwilą jego przekazania do uzgodnień został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Zdrowia, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535) oraz na stronie Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z uchwałą nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostały przedstawione w załączonym do OSR raporcie.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Nie dotyczy.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na sektor finansów publicznych.												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projekt ustawy będzie miał wpływ na działalność mikro-, małych, średnich i dużych przedsiębiorców, gdyż nakłada na nie obowiązek w zakresie znakowania napojów energetycznych oraz zakaz sprzedaży tych napojów osobom poniżej 18 r.ż.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, osoby starsze i niepełnosprawne	Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na rodziny, obywateli, gospodarstwa domowe, osoby starsze i niepełnosprawne.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:			
9. Wpływ na rynek pracy			
Brak.			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: Handel międzynarodowy	
		☐ informatyzacja ☒ zdrowie	
Omówienie wpływu	Projektowana ustawa będzie miała wpływ na zwiększenie ochrony zdrowotnej dzieci i młodzieży.		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Z uwagi na wiążące terminy, związane m.in. z potrzebą przeprowadzenia procedury notyfikacji, a tym samym koniecznością wstrzymania prac legislacyjnych, przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Nie dotyczy.			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			
Raport z konsultacji publicznych i opiniowania.			

Raport z konsultacji publicznych i opiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym (UD 123)

Zgodnie z § 51 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535), z chwilą skierowania projektu ustawy do konsultacji publicznych oraz opiniowania, projekt został zamieszczony w internetowym serwisie Rządowy Proces Legislacyjny Rządowego Centrum Legislacji.

W trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbiningowej żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

Projekt ustawy został poddany konsultacjom publicznym i opiniowaniu z terminem 21 dni zgłaszania uwag.

W ramach opiniowania i konsultacji publicznych uwagi do projektu rozporządzenia zgłosiły podmioty wyszczególnione w poniższej tabeli.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko projektodawcy
1.	Polska Federacja Producentów Żywności	PFPŻ ZP dziękuje za pozytywne rozpatrzenie naszego wniosku i podjęcie działań w celu wypełnienia obowiązku wynikającego z dyrektywy (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. dotyczącej procedury udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego oraz notyfikacji przepisów, które pierwotnie zostały wprowadzone ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, a nie zostały do tej pory notyfikowane. Ww. dyrektywa w art. 5 i art. 6 zobowiązuje państwa członkowskie do przekazywania Komisji Europejskiej wszelkich projektów przepisów technicznych, do których zarówno Komisja, jak i pozostałe państwa członkowskie mają prawo zgłaszać uwagi. Brak notyfikacji ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. stanowiło niedopełnienie procedury prawnej, co niesie za sobą ryzyka prawne, ekonomiczne oraz polityczne. Z orzecnictwa TSUE1 wynika, że przepisy art. 5 i art. 6 ww. dyrektywy nakładające na państwa członkowskie obowiązek notyfikacji przepisów technicznych są wystarczająco precyzyjne i bezwarunkowe oraz mogą być przywoływane przez jednostki bezpośrednio w postępowaniu przed sądem. Niedopełnienie obowiązku notyfikacji skutkuje niemożnością stosowania przepisu technicznego oraz pozbawieniem go mocy wiążącej w stosunku do osób fizycznych i osób prawnych. W przypadku powołania się przez jednostkę na niedopełnienie obowiązku notyfikacji przed sądem krajowym, sąd ma obowiązek odmówić zastosowania ograniczeń	Uwaga stanowi komentarz

		przyjętych z naruszeniem obowiązku notyfikacji. W konsekwencji przepisy, które nie zostały notyfikowane, nie mogą być egzekwowane w całym okresie obowiązywania aż do momentu usunięcia wady, co może nastąpić jedynie poprzez wszczęcie prac legislacyjnych, w ramach których projekt ustawy zostanie notyfikowany. Brak notyfikacji stanowi naruszenie prawa Unii Europejskiej i może zostać zaskarżone przez Komisję na podstawie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Obowiązek notyfikacji składa się na przestrzeganie przez Polskę zobowiązań wynikających z prawa Unii Europejskiej, w tym zasady lojalnej współpracy zgodnie z art. 4 ust. 3 TUE oraz zasady pewności prawa. Ponadto niedopełniony został obowiązek notyfikacji Światowej Organizacji Handlu (WTO) zgodnie z postanowieniami Porozumienia w sprawie barier technicznych w handlu². Czynność ta – podobnie jak w przypadku notyfikacji unijnej – powinna mieć miejsce jeszcze przed przyjęciem przepisów.	
2.	Komitet PAN Polska Akademia Nauk	Uwaga 1. W projektowanym art. 12p ust.2, odnoszącym się do sprzedaży napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny, przewiduje się, że: „W przypadku wątpliwości co do pełnoletniego kupującego, sprzedawca może żądać okazania dokumentu potwierdzającego wiek kupującego” Proponuje się, aby w projektowanej ustawie wprowadzić obligatoryjne potwierdzanie pełnoletności kupującego napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny i nadać art. 12p ust. 2 brzmienie: „W każdym przypadku wątpliwości co do pełnoletności kupującego, sprzedawca ma obowiązek żądać okazania dokumentu potwierdzającego wiek kupującego”.	Uwaga 1 nieuwzględniona Aktualnie procedowany projekt ma charakter wyłącznie techniczny, tj. uchyla przepisy zawarte w rozdziale 3b dotyczącym sprzedaży i oznaczenia napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny oraz w rozdziale 4a dotyczącym przepisów karnych ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym i wprowadza je w identycznym brzmieniu w projektowanym rozdziale 3c i rozdziale 4b. Celem ww. zabiegu legislacyjnego zawartego w projektowanej ustawie jest wyłącznie przeprowadzenie notyfikacji powyższych przepisów, które pierwotnie zostały wprowadzone ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1718). Uchwałą nr 25/2024 Rady do spraw Zdrowia Publicznego z dnia 8 października 2024 r. został powołany zespół roboczy do spraw nowelizacji

			ustawy o zdrowiu publicznym. Do zadań Zespołu należy: 1) dokonanie analizy obowiązujących przepisów ustawy o zdrowiu publicznym, 2) opracowanie projektu ustawy zmieniającej ustawę o zdrowiu publicznym. Postulowana zmiana zostanie przeanalizowana w toku prac ww. Zespołu.
3.	MONSTER ENERGY COMPANY	Uwaga 1. Projekt Ustawy przewiduje, że dostawcy napojów energetycznych nie będą mogli sprzedać na polskim rynku produktów, które zgodnie z prawem wytwarzają i sprzedają w innych państwach członkowskich. Dostawcy chcący dotrzeć do konsumentów w Polsce musieliby zmodyfikować zawartość swoich produktów tak, aby była ona zgodna z Projektem Ustawy. Zakaz tworzy tym samym bariery w handlu transgranicznym, które naruszają zarówno zasady UE, jak i WTO. Uwaga 2. Przepis art. 34 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) chroni podstawową zasadę UE dotyczącą swobodnego przepływu towarów, zakazując stosowania przez państwa członkowskie środków, które stanowią „ograniczenia ilościowe w przywozie oraz wszelkie środki o skutku równoważnym”. Przepis art. 34 ma zastosowanie do wszystkich przepisów handlowych państw członkowskich, które mogą „bezpośrednio lub pośrednio, rzeczywiście lub potencjalnie, utrudnić wewnątrzwspólnotową [wewnątrzunijną] wymianę handlową”. Trybunał Sprawiedliwości UE („TSUE”) zinterpretował art. 34 jako zawierający zasadę wzajemnego uznawania, co oznacza, że produkty legalnie wyprodukowane i wprowadzone do obrotu w jednym państwie członkowskim nie powinny podlegać dodatkowym wymogom krajowym przy imporcie do innego państwa członkowskiego. W związku z tym, gdy jedno państwo członkowskie nakłada „normy określające wymogi, które muszą spełniać te towary (takie jak te odnoszące się do ich nazwy, formy, rozmiaru, wagi, składu, prezentacji, etykietowania i pakowania)”, takie normy statuujące „wymogi dotyczące produktu” ograniczają handel UE z naruszeniem art. 34, „nawet jeśli normy te mają zastosowanie zarówno do produktów krajowych, jak i importowanych”. Mimo, że art. 36 TFUE zezwala państwom członkowskim, w niektórych przypadkach, na odstępstwo od art. 34, w tym w celu ochrony zdrowia publicznego, takie odstępstwa „muszą [...] ograniczać się do tego, co jest	Uwaga 1 nieuwzględniona Zgodnie z pkt 4 załącznika III rozporządzenia nr 1169/2011 napoje o wysokiej zawartości kofeiny lub środki spożywcze z dodatkiem kofeiny to: 1) Napoje, z wyjątkiem napojów na bazie kawy, herbaty lub ekstraktu kawy lub herbaty, w przypadku gdy nazwa środka spożywczego zawiera określenie „kawa” lub „herbata”, które: a) są przeznaczone do spożycia w stanie niezmodyfikowanym i zawierają kofeinę, niezależnie od jej źródła, w proporcji przewyższającej 150 mg/l, lub b) występują w postaci skoncentrowanej lub suchej i po przygotowaniu do spożycia zawierają kofeinę, niezależnie od jej źródła, w proporcji przewyższającej 150 mg/l; 2) Środki spożywcze inne niż napoje, do których dodano kofeinę w celu fizjologicznym. Należy w tym miejscu wskazać, że zaproponowana w projekcie ustawy definicja napoju energetyzującego pozostaje spójna z ww. regulacją. Uwaga 2 nieuwzględniona Porozumienia TBT wymaga, aby wszelkie przepisy techniczne, w tym zakaz, były uzasadnione naukowo i technicznie oraz nie

	rzeczywiście konieczne w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego [...]. Środki te muszą być proporcjonalne do realizowanego celu, który nie mógłby być osiągnięty za pomocą środków ograniczających w mniejszym stopniu wymianę handlową wewnątrz Unii”. Uwaga 3. Proponowany przez Polskę zakaz sprzedaży napojów energetycznych osobom poniżej 18 roku życia jest całkowicie niezgodny z art. 34 TFUE. Uwaga 4. Projekt Ustawy nie może być również uzasadniony na podstawie art. 36. Jak wyjaśniono poniżej, nie ma naukowych ani innych empirycznych podstaw dla tego zakazu - co jest wymagane, zgodnie z unijnym prawem żywnościowym, dla odpowiedniej analizy ryzyka. Wręcz przeciwnie, autorytety naukowe wskazują, że napoje energetyzujące i ich składniki są bezpieczne, a zatem zakaz sprzedaży jest zbędny. Taki zakaz nie byłby również proporcjonalny, ponieważ wymogi UE dotyczące etykietowania, które już mają zastosowanie do tych produktów, w pełni zaspokajałyby wszelkie wymogi związane z ochroną zdrowia, przy czym zapewniłyby ten cel w sposób w mniejszym stopniu ograniczający handel. W istocie, jak zauważono poniżej w pkt 39, etykiety napojów energetyzujących muszą zawierać informację „Wysoka zawartość kofeiny. Nie zaleca się stosowania u dzieci, kobiet w ciąży i kobiet karmiących piersią”, a etykiety napojów Monster wskazują całkowitą ilość kofeiny na 100 ml. Nieproporcjonalny charakter takiego zakazu sprzedaży został uznany w wielu krajach europejskich o wysokich standardach regulacyjnych. Wreszcie, wszelkie obawy, jakoby osoby poniżej 18 roku życia nie miały odpowiedniej świadomości na temat ilości kofeiny zawartej w napojach energetyzujących, mogą być we właściwy sposób rozwiązane za pomocą znacznie mniej restrykcyjnych środków (np. kampanii edukacyjnych skoncentrowanych na kofeinie ze wszystkich źródeł lub poprzez dalsze rozpowszechnianie wymaganego oświadczenia). Wprowadzony przez polski rząd zakaz sprzedaży i podawania napojów energetyzujących z ograniczeniem wiekowym - zgodnie z Projektem Ustawy - stworzyłby między innymi fałszywe wrażenie, że napoje energetyzujące są niebezpieczne i że stanowią wyjątkową kwestię wymagającą interwencji rządu w porównaniu z innymi napojami zawierającymi kofeinę, takimi jak cola, kawa i herbata.	ograniczały handlu bardziej niż to konieczne. W tym miejscu należy zaznaczyć, że negatywne skutki zdrowotne spożywania napojów energetycznych przez coraz młodsze dzieci już kilka lat temu wywołały w obszarze zdrowia publicznego dyskusję nad ustaleniem granicy wiekowej, do której picie takich napojów nie powinno być akceptowane. Światowa Organizacja Zdrowia uznaje napoje energetyczne za produkty o znacznym ryzyku zdrowotnym, a Amerykańska Akademia Pediatrii zdecydowanie opowiada się przeciwko spożywaniu takich napojów przez dzieci i młodzież. Mając na uwadze ogólnoświatowe dane, wskazujące na szkodliwy wpływ napojów energetyzujących na zdrowie dzieci, a także konieczność zapewnienia, by napoje energetyczne były czytelnie oznakowane w sposób niebudzący wątpliwości, a także zrozumiały dla konsumentów w różnym wieku, w tym dzieci, zaproponowano, by napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny były oznakowane widoczną, czytelną oraz umieszczoną w sposób nieusuwalny i trwały informacją o treści „Napój energetyzujący” lub „Napój energetyczny”. W przypadku braku jasnego oznakowania produktów energetycznych istnieje ryzyko, że konsument nie będzie świadomy, że kupuje napój energetyczny, co więcej może taki napój nieświadomie podać dziecku. Ponadto, z uwagi na kolorowe i atrakcyjne wizualnie opakowania niektórych napojów energetycznych, mogą one przyciągać uwagę dzieci, co tym bardziej wzmacnia potrzebę czytelnego ich oznakowania. Uwaga 3 nieuwzględniona Od lat w wielu krajach świata toczą się dyskusje nad ustaleniem granicy wiekowej, od której picie
--	--	--

		Uwaga 5. Inne kraje europejskie o wysokich standardach regulacyjnych odrzuciły podobne ograniczenia dotyczące napojów energetycznych jako nieproporcjonalne. Kraje o wysokich standardach regulacyjnych w Europie i na całym świecie rozważyły odrzuciły ograniczenia sprzedaży i konsumpcji napojów energetycznych, stwierdzając, że takie ograniczenia nie znajdują oparcia w nauce. Władze w Niemczech, Anglii, Szkocji, Szwecji i Norwegii dokonały przeglądu literatury naukowej pod kątem specjalnych ograniczeń sprzedaży napojów energetycznych. Doszły one do wniosku, że takie ograniczenia nie są poparte dowodami naukowymi, a zatem są nieproporcjonalne, ponieważ napoje energetyczne nie stanowią wyjątkowego zagrożenia dla zdrowia w porównaniu z innymi napojami kofeinowymi, które są częściej spożywane. Co więcej, Projekt Ustawy byłby bardziej restrykcyjny dla handlu niż jest to konieczne dla ochrony zdrowia ludzkiego. Ostatecznie Projekt Ustawy naruszy TFUE, ponieważ uniemożliwi producentom i dystrybutorom napojów energetycznych dystrybucję w Polsce produktów, które zgodnie z prawem wytwarzają i sprzedają w innych państwach członkowskich UE. Jak wskazano powyżej, byłoby to „<i>środkiem arbitralnej dyskryminacji lub ukrytym ograniczeniem w handlu między państwami członkowskimi</i>” sprzecznym z art. 36 TFUE. Projekt Ustawy stanowi naruszenie art. 34 TFUE, ponieważ bezpośrednio utrudnia handel wewnątrzunijny. Trzy warunki określone w art. 36 TFUE, które zezwalają Państwom Członkowskim na odstępianie od stosowania art. 34 w niektórych przypadkach, nie zostały spełnione. Po pierwsze, nie ma naukowego uzasadnienia dla wprowadzenia zakazu sprzedaży napojów energetyzujących, co czyni taki środek zbędnym. Po drugie, Projekt Ustawy jest nieproporcjonalny, zwłaszcza biorąc pod uwagę istniejące wymogi UE dotyczące etykietowania; w rzeczywistości kilka krajów europejskich o wysokich standardach regulacyjnych uznało zakaz sprzedaży za nieproporcjonalny ze względu na brak dowodów naukowych. Praktyki w zakresie zmiany składu zaobserwowane w Polsce podkreślają niezamierzone konsekwencje podobnych zakazów, skutkujące powstaniem analogicznych produktów, skierowanych do	napojów energetyzujących może być akceptowane. Według Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności picia napojów energetyzujących powinny unikać osoby poniżej 16. roku życia. Z uwagi na łatwość weryfikacji wieku osób powyżej 18 roku życia zaproponowana w projekcie ustawy granica wiekowa wydaje się zasadna. Uwaga 4 nieuwzględniona Dla uzasadnienia wprowadzenia ograniczeń dotyczących sprzedaży i oznaczania napojów energetycznych należy przyjąć niższe. Negatywne skutki zdrowotne spożywania napojów energetycznych przez coraz młodsze dzieci już kilka lat temu wywołały w obszarze zdrowia publicznego dyskusję nad ustaleniem granicy wiekowej, do której picie takich napojów nie powinno być akceptowane. Światowa Organizacja Zdrowia uznaje napoje energetyczne za produkty o znacznym ryzyku zdrowotnym, a Amerykańska Akademia Pediatrii zdecydowanie opowiada się przeciwko spożywaniu takich napojów przez dzieci i młodzież. W świetle przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L 304 z dnia 22.11.2011 r., z późn. zm.), dalej: „rozporządzenie nr 1169/2011”, oznakowanie napojów energetyzujących wskazuje, że produkty
--	--	---	--

		nieletnich. Po trzecie, dostępne są mniej restrykcyjne alternatywy, takie jak kampanie edukacyjne, które pozwoliłyby osiągnąć te same cele bez utrudniania handlu wewnątrz UE.	te nie są zalecane dla dzieci. Zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1169/2011 przedsiębiorcy wprowadzający napoje o wysokiej zawartości kofeiny zobowiązani są do umieszczenia na etykiecie ostrzeżenia „Wysoka zawartość kofeiny; nie zaleca się stosowania u dzieci, kobiet w ciąży i kobiet karmiących piersią”. Podmioty wprowadzające produkty spożywcze na rynek mają obowiązek zapewnić konsumentom możliwość dokonania świadomego wyboru, poprzez umieszczenie na etykiecie obowiązkowych i rzetelnych informacji. Mając na uwadze dane dotyczące wpływu napojów energetycznych na zdrowie dzieci i młodzieży, napoje energetyczne powinny być czytelnie oznakowane w sposób niebudzący wątpliwości, a także zrozumiały dla konsumentów w różnym wieku, w tym dzieci. Dlatego też zaproponowano, by napoje z dodatkiem kofeiny lub tauryny były oznakowane widoczną, czytelną oraz umieszczoną w sposób nieusuwalny i trwały informacją o treści „Napój energetyzujący” lub „Napój energetyczny”. W przypadku braku jasnego oznakowania produktów energetycznych istnieje ryzyko, że konsument nie będzie świadomy, że kupuje napój energetyczny, co więcej może taki napój nieświadomie podać dziecku. Ponadto, z uwagi na kolorowe i atrakcyjne wizualnie opakowania niektórych napojów energetycznych, mogą one przyciągać uwagę dzieci, co tym bardziej wzmacnia potrzebę czytelnego ich oznakowania. Uwaga 5 nieuwzględniona Dla uzasadnienia wprowadzenia ograniczeń dotyczących sprzedaży i oznaczania napojów energetycznych należy przyjąć poniższe. Negatywne skutki zdrowotne spożywania napojów energetycznych przez coraz młodsze
--	--	---	---

			dzieci już kilka lat temu wywołały w obszarze zdrowia publicznego dyskusję nad ustaleniem granicy wiekowej, do której picie takich napojów nie powinno być akceptowane. Światowa Organizacja Zdrowia uznaje napoje energetyczne za produkty o znacznym ryzyku zdrowotnym, a Amerykańska Akademia Pediatrii zdecydowanie opowiada się przeciwko spożywaniu takich napojów przez dzieci i młodzież. Badania prowadzone w grupach dzieci i młodzieży pokazują między innymi, że: - spożywanie napojów energetyzujących jest negatywnie związane z długością i jakością snu zarówno u chłopców, jak i dziewcząt, - spożywanie napojów energetyzujących we wczesnym okresie adolescencji wiąże się z częstszym używaniem alkoholu w całym okresie adolescencji, - spożywanie napojów energetyzujących przez dzieci jest skorelowane z większą liczbą wizyt na oddziałach ratunkowych i powoduje działania niepożądane, takie jak zaburzenia neurologiczne, związane ze zdrowiem psychicznym, żołądkowo-jelitowe, nerkowe i sercowo-naczyniowe, - spożywanie napojów energetyzujących wiąże się z istotnie zwiększonym skurczowym i rozkurczowym ciśnieniem tętniczym krwi (intensywne spożywanie), sztywnością tętnic, ma niekorzystny wpływ na rytm serca u dzieci i młodzieży, - spożywanie napojów energetyzujących jest związane z problemami zdrowia psychicznego, poszukiwaniem wrażeń, drażliwością/złością oraz zamiarami lub próbami samobójczymi, - uczniowie z gorszymi wynikami w szkole, słabym nadzorem rodzicielskim lub złym wpływem rówieśników częściej spożywają napoje energetyzujące,
--	--	--	--

			- zaobserwowano wspólny wzorzec konsumpcji napojów energetyzujących i używania wielu substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, tytoniu oraz narkotyków, jak również większe ryzyko występowania zachowań problemowych, - u dzieci i młodzieży spożywających napoje energetyzujące zaobserwowano większą tendencję do występowania lęku, depresji i impulsywności, - spożywanie słodzonych napojów, w tym napojów energetyzujących zwiększa ryzyko wystąpienie otyłości.
4.	ENERGY DRINKS EUROPE	Uwaga 1. Projektodawca nie przedstawił żadnych danych naukowych przemawiających za wprowadzeniem ograniczeń w sprzedaży napojów energetyzujących, przypisując projektowi jedynie techniczny charakter z uwagi na zaniechania poprzedniego rządu, tj. niedochowanie obowiązku notyfikacji. Jednocześnie w ocenie skutków regulacji wskazuje, że ostateczny kształt przepisów zależeć będzie od „przedstawienia nowych danych naukowych i charakteru zgłoszonych uwag”. Uwaga 2. Rządy, parlamenty i agencje ds. zdrowia w Szwecji¹, Norwegii², Niemczech³, Anglii⁴ i Szkocji⁵ stwierdziły, że brak jest dowodów na poparcie tak surowej interwencji ustawodawczej, jak zakaz spożywania napojów energetyzujących ze względu na wiek, i uznały je za nieproporcjonalne. EDE obawia się zatem, że ograniczenia sprzedaży napojów energetycznych mogą naruszać swobodny przepływ towarów w Unii Europejskiej zgodnie z art. 34-36 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Uwaga 3. Projekt ustawy jest nieproporcjonalny i zawiera regulacje wychodzące poza jego cel. Obecne przepisy, wprowadzone w zeszłym roku jako inicjatywa parlamentarna, a zatem niepoddane ocenie skutków regulacji i konsultacjom publicznym, skutkują całkowitym zakazem	Uwaga 1 nieuwzględniona Uzasadnienie celowości prowadzenia prac w zakresie ograniczenia sprzedaży napojów energetyzujących zostało przedstawione w stanowisku Rady Ministrów wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym (druk nr 3258). Należy zauważyć, że uzasadnienie do aktualnego projektu również zostało uzupełnione. Niemniej jednak, aktualnie procedowany projekt ma charakter wyłącznie techniczny. Uwaga 2 nieuwzględniona Od lat w wielu krajach świata toczą się dyskusje nad ustaleniem granicy wiekowej, od której picie napojów energetyzujących może być akceptowane. Według Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności picie napojów energetyzujących powinny unikać osoby poniżej 16. roku życia. Z uwagi na łatwość weryfikacji wieku osób powyżej 18 roku życia

¹ Raport Livsmedelsverket, "Risk management measures to keep down consumption of energy drinks / caffeine among children and adolescents", grudzień 2018 r., nr 2018/00523.

² Norweska Agencja Bezpieczeństwa Żywności, "Mattilsynets Anbefaling - Ulike Tiltak For Å Beskytte Barn og Unge Mot et For Høyt Inntak Av Energidrikker Og Koffein" (2019)

³ Dokument Bundestagu nr (BT-Drs.) 18/9251, s. 1, 2016; Stanowisko to zostało potwierdzone przez niemieckie Ministerstwo Żywności w 2018 r.

⁴ Komisja Nauki i Technologii Izby Gmin, *Napoje energetyczne i dzieci*, 27 listopada 2018 r., pkt 66.

⁵ Beverage Daily. Szkocja rezygnuje z planów zakazu sprzedaży napojów energetycznych dzieciom, 1 czerwca 2023 r. <https://www.beveragedaily.com/Article/2023/06/01/Scotland-scrap-plans-to-ban-energy-drink-sales-to-children-and-young-people> (dostęp: 16 października 2024 r.)

		sprzedaży napojów energetycznych w automatach dla każdej grupy wiekowej. Wykracza to daleko poza domniemany problem polityczny i pierwotny cel ustawy, którym jest walka z nadmierną konsumpcją kofeiny wśród dzieci. Istnieją już technologie automatów, które umożliwiają weryfikację wieku kupujących, zapewniając w ten sposób zgodność z prawem. Alternatywnie, jakkolwiek zakaz sprzedaży napojów energetycznych w automatach mógłby być ograniczony tylko do miejsc, w których przebywają głównie dzieci, takich jak szkoły. Taka poprawka oznaczałaby, że sprzedaż napojów energetycznych w automatach umieszczonych w miejscach odwiedzanych głównie przez dorosłych, takich jak fabryki lub biura handlowe, byłaby w dalszym ciągu dozwolona. Sugerujemy zmianę art. 12p w następujący sposób, aby lepiej odpowiedzieć na pożądaną cel w zakresie zdrowia publicznego: Art. 12p. 1. Zabrania się sprzedaży napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny: 1) osobom poniżej 18 roku życia; 2) na terenie placówek oświatowych, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854); 3) w automatach sprzedających. Lub: Art. 12p. 1. Zabrania się sprzedaży napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny: 1) osobom poniżej 18 roku życia; 2) na terenie placówek oświatowych, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854); 3) w automatach znajdujących się w ośrodkach edukacyjnych, szkołach lub innych placówkach przyjmujących głównie dzieci.	zaproponowana w projekcie ustawy granica wiekowa wydaje się zasadna. Uwaga 3 nieuwzględniona W ocenie MZ wyłączenie automatów vendingowych z zakresu obowiązywania przedmiotowej regulacji nie wydaje się uzasadnione. Automaty vendingowe zostały objęte także rozporządzeniem tzw. sklepikowym. Jest to jedna z form sprzedaży, która jest chętnie wybierana przez najmłodszych konsumentów.
5.	NARODOWY INSTYTUT ZDROWIA PUBLICZNEGO PZH – PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY	Uwaga 1. Zgodnie z zapisami ustawy za napój energetyczny/energetyzujący uważa się wyrób w postaci napoju, w którego składzie znajduje się kofeina w proporcji przewyższającej 150 mg/l lub tauryna, z wyłączeniem substancji występujących w nim naturalnie. Zdaniem Instytutu fragment „z wyłączeniem substancji występujących w napoju naturalnie” może powodować problemy interpretacyjne. Należy mieć świadomość, że kofeina występuje naturalnie w wielu surowcach roślinnych (nie tylko powszechnie znanych,	Uwaga 1-3 nieuwzględniona Aktualnie procedowany projekt ma charakter wyłącznie techniczny, tj. uchyla przepisy zawarte w rozdziale 3b dotyczącym sprzedaży i oznaczenia napojów z dodatkiem kofeiny lub tauryny oraz w rozdziale 4a dotyczącym przepisów karnych ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym i wprowadza je w

	jak kawa i herbata), ale i w yerba mate (<i>Ilex paraguariensis</i>), a zwłaszcza w guaranie (<i>Paullinia cupana</i>), która zawiera 2-3 krotnie więcej kofeiny, niż ziarna kawy. Guarana jest właśnie bardzo częstym składnikiem napojów energetycznych i szacuje się, że na rynkach zachodnich zawiera ją ponad 25% asortymentów. W związku z tym, napój wyprodukowany na bazie naparu z guarany staje się napojem zawierającym kofeinę naturalną, a w przypadku napojów zawierających kofeinę częściowo pochodzącą z guarany, a częściowo dodaną jako odrębny składnik (znaczna część napojów na rynku) w świetle zapisów ustawy ilość kofeiny wnoszona z guaraną nie wchodzi do puli kofeiny określonej w ustawie. Uwaga 2. Należy mieć na uwadze zapisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Zapisy dotyczą także napojów w postaci skoncentrowanej lub suchej, które po przygotowaniu do spożycia zawierają kofeinę, niezależnie od jej źródła, w proporcji przewyższającej 150 mg/l. Jest to o tyle istotne, że w ostatnim okresie w innych krajach rozszerza się rynek koncentratów napojów energetycznych w tabletkach lub kroplach do rozpuszczania w wodzie. Uwaga 3. Zgodnie z rozporządzeniem 1169/2011 w wykazie składników produktu tauryna może być określona jedynie wyrazem „aromat”, bez podawania jej nazwy. Doprecyzowanie rodzaju aromatu dotyczy bowiem wyłącznie kofeiny, chininy i aromatu dymu wędzarniczego. Powyższe przepisy oznaczają zatem, że rozpoznanie napoju z dodatkiem tauryny (jako aromatu) może nie być możliwe ani przez konsumenta, ani przez sprzedawcę. Ustanowiona w ustawie o zdrowiu publicznym definicja napoju energetycznego, jako napoju zawierającego taurynę oznacza, że do objęcia zakazem sprzedaży kwalifikują się nie tylko napoje, do których tauryna została dodana jako składnik odżywczy (w dotychczas produkowanych napojach energetycznych w ilości około 400 mg/100 ml), ale także jako aromat (np. woda z aromatem tauryny). W tym miejscu należy również podkreślić, że w świetle wiedzy naukowej tauryna nie budzi obaw zdrowotnych i jej górny bezpieczny poziom spożycia (z ang. Upper Level) nie jest określony.	identycznym brzmieniu w projektowanym rozdziale 3c i rozdziale 4b. Celem ww. zabiegu legislacyjnego zawartego w projektowanej ustawie jest wyłącznie przeprowadzenie notyfikacji powyższych przepisów, które pierwotnie zostały wprowadzone ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1718). Uchwałą nr 25/2024 Rady do spraw Zdrowia Publicznego z dnia 8 października 2024 r. został powołany zespół roboczy do spraw nowelizacji ustawy o zdrowiu publicznym. Do zadań Zespołu należy: 1) dokonanie analizy obowiązujących przepisów ustawy o zdrowiu publicznym, 2) opracowanie projektu ustawy zmieniającej ustawę o zdrowiu publicznym. Uwagi NIZP PZH - PIB zostaną przeanalizowane w toku prac ww. Zespołu.
--	---	--